

Lärarhandledning

Gustavs grabb

Leif GW Persson

Ämne:

Svenska och svenska som andraspråk

Årskurs:

Gymnasiet, komvux
grundläggande och gymnasial
nivå, SFI

Antal lektioner:

2–8

Om handledningarna:

Till boken *Gustavs grabb* finns förutom denna handledning en **elevhandledning**. Elevhandledningen kan eleverna arbeta med på egen hand eller tillsammans med andra. Vill man kan också delar eller hela elevhandledningen användas för ett gemensamt klassarbete med boken.

I denna lärarhandledning presenteras kort boken och författaren. Därefter ges förslag på hur *Gustavs grabb* kan introduceras, ett förslag på gemensam läsning och en avslutande skrivuppgift.

Handledningarna är gjorda av Jenny Edvardsson,
www.jennyedvardsson.se.

Elevhandledning

Gustavs grabb

Leif GW Persson

Boken

Boken *Gustavs grabb* är delvis en självbiografisk skildring av författaren Leif GW Perssons uppväxt och liv. I boken får man följa den klassresa som Leif gjort.

Författaren

Leif GW Persson föddes år 1945. Han är kriminolog, professor och författare och ses som Sveriges ledande expert på brottsfrågor.

Textfrågor ?

Till denna bok finns det frågor till de första fem kapitlen. Som du kommer att märka är en del frågor sådana där du hittar svaren direkt i texten. I andra frågor behöver du själv dra slutsatser och läsa mellan raderna. Det finns också frågor där du får fundera över hur du själv skulle ha gjort.

Efter de inledande kapitlen kommer du själv att få ta fram frågor till boken. Frågorna kan du dela med en klasskompis som får besvara dem.

Söndagsbarn med segerhuva (sida 5–7)

1. Vad betyder ordet klassresa?
2. Född med segerhuva, vad betyder det?

Liten pojke med få minnen (sida 8–13)

1. I boken kan man läsa att han vill hålla ett visst avstånd och inte komma för nära människor. Vad kan det bero på? Är det något som du kan känna igen även hos dig själv eller är det istället så att du gärna vill ha människor nära dig?
2. Vilka minnen och händelser från författarens barndom får du ta del av? Finns det minnen som påminner om din egen barndom? Vilka och på vilket sätt?

Det Förlovade Landet (sida 14–17)

1. Kapitlet har rubriken Det Förlovade Landet. Vad betyder det?
2. Området där Leif växer upp kallas New York. Vad beror det på?

Promenaderna med pappa (sida 18–20)

1. Leifs pappa verkar vara viktig för Leif. Hur märker man det i texten?

Morfar och hans tjocka plånbok (sida 21–26)

1. För Leifs pappa är det viktigt att sonen får en bra utbildning. Vad tänker han att en utbildning kan göra för Leif?
2. Leif själv är orolig för skolan. Vad beror det på?
3. Hur viktig är en bra utbildning, tänker du?

Egna frågor

Nu är det dags för dig att skapa egna frågor. Dessa kan vara:

- ▶ **Frågor till texten.** Alltså frågor där du kan hitta svaren direkt i texten.
- ▶ **Frågor mellan raderna.** Här måste du dra egna slutsatser och tolka det du läser. Svaret skrivs alltså inte ut i klartext.
- ▶ **Frågor bortom raderna.** Här handlar det om att ställa frågor som gör att du får fundera över hur du själv skulle ha gjort. Du kopplar alltså det som händer i boken till dig själv och din omvärld.

Här kommer exempel på de tre frågetyperna.

- ▶ **Fråga till texten:** Vem är Gustavs grabb?
- ▶ **Fråga mellan raderna:** Pappan är viktig för Leif. Hur kan man se det i boken?
- ▶ **Fråga bortom raderna:** Vilka minnen har du från din barndom?

Placera orden i rätt ordklass

I det svenska språket finns nio olika ordklasser. Dessa är substantiv, adjektiv, verb, adverb, pronomen, räkneord, interjektioner, konjunktioner och prepositioner. I denna uppgift ska du placera in ord under rätt ordklass. Orden är hämtade ur boken *Gustavs grabb*.

1. Läs igenom utdraget nedan.
2. Placera in orden från utdraget under rätt ordklass i en tabell som den på nästa sida.

Utdrag från boken

"Vad är det för sorts bok jag skriver? Är det en självbiografi, en roman eller något annat? Jag vet inte. Det är i alla fall en berättelse om min egen klassresa. Som jag minns den.

Dagen då jag föddes, den 12 mars 1945, var förresten inte en söndag. Min mamma hade fel eller ljög. Jag var inget söndagsbarn. Jag föddes på en måndag." (sida 7)

Substantiv	Adjektiv	Verb	Pronomen	Räkneord
Interjektioner	Konjunktioner	Adverb	Prepositioner	

Presentera ett musikstycke

Denna uppgift ska genomföras muntligt. Du ska välja ett musikstycke som du tycker passar ihop med boken. Du ska:

- ▶ Presentera musikstycket (vem som gjort det och när det gjordes).
- ▶ Förklara på vilket sätt du tycker att musikstycket passar ihop med boken.
- ▶ Spela upp musikstycket.

Presentation genomförs i klassen.

Förmågor

Svenska gymnasiet/komvux gymnasial nivå

- ▶ Kunskaper om centrala svenska och internationella skönlitterära verk och författarskap samt förmåga att sätta in dessa i ett sammanhang.
- ▶ Kunskaper om genrer samt berättartekniska och stilistiska drag, dels i skönlitteratur från olika tider, dels i film och andra medier.
- ▶ Förmåga att läsa, arbeta med och reflektera över skönlitteratur från olika tider och kulturer författade av såväl kvinnor som män samt producera egna texter med utgångspunkt i det lästa.

Svenska komvux grundläggande nivå

- ▶ Formulera sig och kommunicera i tal och skrift.
- ▶ Läsa och analysera skönlitteratur och sakprosa för olika syften.
- ▶ Anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang.

Svenska som andraspråk gymnasiet/komvux gymnasial nivå

- ▶ Förmåga att kommunicera i tal och skrift och anpassa språket till ämne, syfte, situation och mottagare.
- ▶ Förmåga att använda ett rikt ordförråd på ett sätt som är relevant för sammanhanget.
- ▶ Förmåga att läsa och reflektera över skönlitteratur i skilda former och från olika delar av världen.

Svenska som andraspråk komvux grundläggande nivå

- ▶ Formulera sig och kommunicera i tal och skrift.
- ▶ Välja och använda språkliga strategier.
- ▶ Läsa och analysera skönlitteratur och sakprosa för olika syften.
- ▶ Anpassa språket efter olika syften, mottagare och sammanhang.

SFI

- ▶ Att läsa och skriva svenska.
- ▶ Att tala, samtala, läsa, lyssna och förstå svenska i olika sammanhang.
- ▶ Att anpassa språket till olika mottagare och situationer.

Boken

Boken *Gustavs grabb* är delvis en självbiografisk skildring av författaren Leif GW Perssons uppväxt och liv. I boken får man följa den klassresa som Leif gjort.

Författaren

Leif GW Persson föddes år 1945. Han är kriminolog, professor och författare och ses som Sveriges ledande expert på brottsfrågor.

Inför läsningen

För att förbereda eleverna på läsningen kan du som pedagog få eleverna att bekanta sig med bokens huvudperson.

1. Börja med att visa en bild av Leif GW Persson. Vet eleverna vem han är? Kanske känner någon igen honom från tv.

Fotograf: Thron Ullberg

2. Presentera därefter Leif GW Persson.
3. Presentera slutligen boken. Visa titel och omslag. Vilka tankar väcker titel och omslag hos eleverna?

Under läsningen

Läs romanen gemensamt i klassen. Arbeta med **Text och Tanke**, en reflektionslogg som utgår från elevernas läsning av texten. Det eleverna reagerar på skriver de upp i kolumnen **Text** tillsammans med sidhänvisning. I kolumnen **Tanke** skriver eleverna sedan in vad det var som gjorde att de reagerade och på vilket sätt de reagerade. Nedan ges ett par exempel på loggskrivande från boken.

Text	Tanke
Titeln <i>Gustavs grabb</i>	Jag tänker en del över ordvalet. Varför använder författaren ordet grabb och inte pojke? Jag antar att boken kommer att handla om en pojke vars pappa heter Gustav, alltså att huvudpersonen är Gustavs son.
Klassresa (sida 5)	Vad betyder detta ord? Är en klassresa när man byter klass, alltså grupp, som man tillhör i samhället? När jag slog upp ordet fick jag två förklaringar: 1. En resa man gör med sin klass. 2. Ett socialt avancemang. Jag antar att boken kommer att handla om den andra förklaringen.

Enas om lässtopp, alltså till vilket datum en viss sida ska vara läst. Vid varje lässtopp delas klassen sedan in i grupper och eleverna får dela med sig av sina reflektioner (Text och Tanke). Vad har de fastnat för under sin läsning?

Efter läsningen

Skriv om din uppväxt

Gustavs grabb är en bok där läsaren får följa Leif GW Persson under hans uppväxt. Författaren skriver själv att hans bok är svår att klassificera: "Vad är det för sorts bok jag skriver? Är det en självbiografi, en roman eller något annat?" (sid. 7). Som författare har han möjlighet att lägga till och dra ifrån, förstora och förminska. Låt eleverna härma Leif GW Persson genom att skriva berättelser om sina egna liv. Vilka minnen vill de dela med sig av? Vilka minnen vill de förstora eller kanske snarare förminska?

Texten ska vara cirka 2 sidor lång (dataskriften). Den ska innehålla händelser och minnen från elevens uppväxt. Texten behöver inte vara kronologiskt berättad, utan kan som i Leif GW Perssons fall hoppa mellan olika år.

Eleverna kan inleda sin text på det sätt som de tycker passar dem. Vill de härma Leif GW Persson går det givetvis bra. De kan då låta texten inledas med följande meningar:

Vad är det för sorts text jag skriver? Är det en självbiografisk text, en novell eller något annat? Jag vet inte. Det är i alla fall en berättelse om min...